

STATSMINISTERIET

Dato: 6. juni 2005

Statsminister Anders Fogh Rasmussens svar på spørgsmål 1 af 19. maj 2005 stillet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg vedrørende forslag til lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler (L 171).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes oplyse, om lovforslagets bestemmelser indebærer en udvidelse af Færøernes muligheder for at indgå folkeretlige aftaler, og i givet fald oplyse, på hvilke områder, lovforslaget indebærer en udvidelse i forhold til gældende praksis.”

Svar:

Statsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet følgende udtalelse fra Udenrigsministeriet:

”Efter gældende regler i grundloven kan Færøerne ikke som sådan indgå folkeretlige aftaler, jf. de statsretlige bemærkninger til lovforslaget. Det fremgår endvidere af hjemmestyrelovens § 5, at afgørelsen i spørgsmål, der angår rigets forhold til udlandet ligger hos rigsmyndighederne.

Fuldmagtslovforslaget indebærer, at landsstyret med de begrænsninger, som er angivet i § 1, stk. 4, på rigets vegne kan indgå folkeretlige aftaler, der alene vedrører Færøerne, og som fuldt ud angår overtagne sagsområder. Der er tale om en principiel, væsentlig udvidelse af de færøske myndigheders beføjelser.

Til denne udvidelse kan knyttes følgende bemærkninger:

1. I overensstemmelse med hjemmestyrelovens § 8 har det færøske landsstyre i en række tilfælde i vidt omfang ledet forhandlingerne med andre lande og EU om handelsaftaler, fiskeriaftaler m.v. Forhandlingerne har dog været ført med deltagelse af

Udenrigsministeriet, og aftalerne er altid blevet indgået af Kongeriget Danmark – typisk under betegnelsen ”aftale mellem Danmarks regering og Færøernes landsstyre på den ene side og (det pågældende tredjeland) på den anden side”. I disse tilfælde har en landsstyrerepræsentant underskrevet sammen med regeringen, uden at dette har ændret aftalens bilaterale karakter. Fuldmagtsloven indebærer, at landsstyret fremover i disse tilfælde kan forhandle uden Udenrigsministeriets deltagelse og selv indgå aftalen under betegnelsen ”Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne”.

2. I et vist begrænset omfang har landsstyret været bemyndiget til uden Udenrigstjenestens medvirken at forhandle og indgå såkaldte forvaltningsaftaler, dvs. aftaler om rent tekniske emner, som indgås mellem forvaltningsmyndigheder inden for deres ressort. Denne bemyndigelse har især omfattet visse årlige fiskeriaftaler og -protokoller med andre nordiske lande og andre lignende aftaler. I relation til sådanne forvaltningsaftaler indeholder fuldmagtslovforslaget den udvidelse, at landsstyret vil have en bredere adgang til at forhandle og indgå sådanne aftaler.

3. Fuldmagtslovforslagets § 2 fastsætter, at loven forudsætter et nært samarbejde mellem den danske regering og Færøernes landsstyre med henblik på at sikre, at Kongeriget Danmarks samlede interesser ikke tilsidesættes. Der er her tale om et princip, som altid har været gældende i de særlige tilfælde, hvor landsstyret har kunnet forhandle forvaltningsaftaler uden Udenrigstjenestens medvirken. At dette princip også skal gælde for aftaler i henhold til fuldmagten er således blot en videreførelse af gældende principper. På grund af omfanget og vigtigheden af de aftaler, der kan indgås under fuldmagten, er underretningsforpligtelsen for landsstyret formaliseret i fuldmagtslovens § 2.”

Jeg kan henholde mig til Udenrigsministeriets udtalelse.